



Ca-Nostra

Revista Quinzenal
Inca, 16 Jorjol de 1929.

Any II.—Tercera Època —Núm. 27
(Número 854 de les Col·leccions)

Redacció i Administració
Murta, 5 - INCA

ELS SERVEIS SANITARIS

Senç dubte, una de les coses més importants, en la vida de les col·lectivitats, és la sanitat pública. La regió sana és el principi fonamental de la societat, Sense la base sanitària assegurada no hi pot haver tranquil·litat, i hi són per demés les altres activitats humanes. Hem de preferir prevenir que curar, i si es fa necessari curar hem de comptar amb elements adequats i ben organitzats.

Per això ens interessen sobremanera les orientacions del nou Centre: Institut provincial d'Higiene, que ha vingut a omplir una necessitat social ben sentida, sostingut per la nostra Diputació i els Ajuntaments de balears, que no li escassegen sacrificis d'ordre econòmic.

L'Institut d'Higiene nasqué en publicar-se el nou estatut Provincial, substituint les arcaïques Brigades Sanitàries, que no eren més, — almenys aquí — que una de tantes dents de l'engranatge oficial i burocràtic inservible.

Marxa l'Institut sota la direcció competentíssima del nostre amic, l'Inspector Provincial de Sanitat, Dr. Durich. Està al front de la Secció d'Epidemiologia el Dr. Darder, i en la de Bacteriologia el Dr. Malberti. Prest comtarà amb la nova Secció d'Anàlisi de substàncies alimentícies, regentada per un Veterinari competent.

Si això fos tot no ens caldria parlar-ne. No hi ha Centre oficial que no tengui el seu Reglament i la seva esfera d'activitat. Però l'Institut d'Higiene és quelcom més: és una entitat viva, que es mou i que es belluga, que treballa i rendeix fruit.

L'Institut té dues missions assignades: una, la de prevenir; l'altra, la de sanejar. Per atendre a la primera, compta amb material necessari: sueros, vacunes, aparells de desinfecció, fulles divulgatòries de coneixements pràctics i un bon servei d'orientació i consultori. Per la segona, amb una brigada mòvile ben equipada, personal facultatiu, dipòsit de medicaments i dispensari gratuït. Manquen encara a l'Institut uns quants aparells que prest tindrà, i dins breu temps començaran les obres d'un Hospital d'infeccions a ell adscrit.

L'Institut ja no ens ha pogut dar proves de la seva activitat amb les intervencions acurades a Sóller i a Santa Margalida. L'Institut no descansa, atent sempre a la seva missió, i es va captant, al pas del temps i de l'obra que realitza, les simpaties i el respecte general. Per això és que avui li em volgut nosaltres dedicar el nostre editorial, com una prova d'assentiment i entusiasme vers la seva gestió.

DE «LA NOSTRA TERRA»

LA MARE VELLA

En ma casa novella
hi hà un dia assenyalat:
el dia que ma mare ¡pobra vella!
ve a passarlo joyosa a mon costat

En mon braç repenjada
jo la hi duch dolçament,
y al obrirse la porta de ma estada
ja li fa mon servey l'acatament.

Mes filles, quan ho senten,
acuden com un vol,
y del primer petó no s'aconteten,
y ella les dexa fer, que no li dol.

Ma muller, tota ofrenes,
la besa ab bes filial,
y prenentla dels braços de les nenes
l'aconduheix en el millor sitial.

Y a la taula (que hi sia
Déu per sempre alabat!)
hont mes filles hi porten l'alegría,
ella hi porta un perfun de santedat.

D'una vellesa extrema
ton front es coronat:
jo no sé pas al món cap diadema
que representi tanta magestat.

Ni majestat que puga
dar més llum ni consell:
jo't veig una experiència en cada arruga
y una sana lliçó en cada cabell.

De ton pas per la vida
n'has tret el sentit just:
axí tot lo del món sabs posà'a mida,
des de lo més humà a lo més august.

De ta extrema vellesa
sento'l poder doblat:
y en tos llavis hi acato la sabiesa
y en ton front la suprema magestat.

Com una Dolorosa,
ton viure ha sigut cru:
la carrera t'es llarga y espinosa;
no hi há dolor que no hages probat tu.

D'espases d'infortuni
ton cor està ferit
la Mort t'ha dexat sola, en trist dejuni
de pares. de germans y de marit.

Sembla que ja més penes
no han de cabre en un cor,
que la sanch no ha de córrer dins les venes
que l'esperit s'ha de rendi'a la Mort.

Però la Dolorosa
t'ha volgut per espill,
y t'ha allargat la tant vida penosa
pel dolor gran de veure mori'un fill.

Quin mal punt, mare meva,
quin mal punt vas tenir!
lo benestar que facilmente se'ns lleva!
de copdescuyt la pena sol venir.

Va se'una relliscada,
va se'un ay!, un no-rès;
però tu a casa n'has quedat tancada,
ton còs a la poltrona quasi près.

Mes Deu té nova ajuda
per cada nou penar:
com més vella la mare, més volguda;
y com més dolorida, més encar.

Ta casa se'm transforma
per mi en temple majó',
y jo hi vinch cada dia, y, a sa norma,
l'amor que't tinch se'm torna adoració.

Cad'any que per tu passa
també passa per mi:
caminèm a distancia, passa a passa,
tots dos al ahora a la matexa fi.

Que de lluny que't seguía
quan era jove y ros!
allavores semblava que hi havia
tota una vida entre nosaltres dos,

Però'ls anys passen, corren,
y nosaltres ab ells:
ab el temps les distancies se'ns esborren,
y ara, veus? mare y fill ja som dos vells.

Los anys van fent sa vía
y'ns cuyden igualar:
si, per endursen un, la Mort venía,
gayrebé no sabría quin triar.

Vés quina fantasia
tot de cop m'ha agafat!
en ta falda manyaga, com solía
quan era nin, el cap he reclinat.

Tu has entès la joguina
y m'has fet la non-non;
y en ta falda manyaga de padrina,
no sé com ha sigut, m'ha prèns la sòn.

Y he somniat qu'entraves
al cel dantme la mà;
y que, al veure'l bon Deu com m'agafaves,
m'ha fet tot bondadós: — Ja pots entrà'.

FRANCESCH MATHEU

LA NECESSITAT D'ECONOMIES

L'altre dia dedicàrem unes quantes ratlles a la justificació de la necessitat d'empendre una política d'economies, en les diverses esferes de l'administració pública. Manifestacions prou explícites d'element ben significats ens han demostrat que el nostre sentit és compartit per una bona part de l'opinió. I volen creure que aquella altra part que, com de costum, està distrellada, el compartirà, també, quan s'hi fitxi.

Hi ha molta gent que no es recorda dels problemes financers i d'administració, fins que se li toca la butxaca. S'alarma, de

vegades, quan la premsa parla d'un nou impost o d'un recàrrec; s'indigna, sobretot davant la presentació del rebut corresponent. Normalment, però; en moltes llars de gent neutra, no hi ha, durant l'any, la menor preocupació per res que tingi un interès general. No obstant, és amb temps per endavant, prevenint el que ha de venir, com han d'ésser tractats els grans problemes que després afectaran directament el contribuent.

Per això és que desperta interès la iniciativa d'una política d'economies. El mateix Govern l'ha indicada com un dels mitjans de major eficàcia per al restabliment del valor de la pesseta. Convindria molt que els elements actius de la vida econòmica i les representacions de l'opinió pública hi donassin llur concurs.

Un estudi serè, detingut, sense cap passió política; sense deixar-se portar per cap antagonisme, faria veure, segurament, les moltes economies que es podrien fer, tant o més que en els serveis de l'Estat, en els organismes de la vida local i de la que ara s'anomena vida corporativa.

Es l'esperit d'economia, sobretot, el que avui per avui caldria que inspiràs les administracions locals. Les generacions que han de venir estan ja prou, i massa, carregades amb les despeses que darrerament ha calgut fer. Deturant-se una mica en el camí que es se seguint, no es posaria res en perill, i en canvi hom podria donar una mica de tranquil·litat i d'esperança al contribuent.

De «La Veu de Catalunya»

Un advocat va trobar un carreter que menava un carro de tres cavalls. El davant estava molt gras i guapo i els altres dos molt magres. L'advocat pregunta al carreter:

— Com és que el cavall del davant està tan gras i els altres tan flacs?

— Ah, senyor! És que el de davant és l'advocat i els dos de darrera són els clients.

Es Ca d'Inca

deia ara fa 29 anys

Bé va, pareix qu' han agrenat un tros de carretera, no tendré pols al menos, casi es segü que ho han fet aposta; deya s' altre dia un homo que per allà se passetjava; però mentres tot content caminava, va sentir un bon croxit, ¿Que será aixó? L'homo no sabia qu' era, fins que havent sentit murmurá una fadrina que li anava davant, y mirant en terra, va veurer qu'havia trepitjat es rosagay que duya y espenyat ses faldetes.

Bona llisó per aquesta atlota que dú rosagay, així ho haurien de fer en totes.

Dilluns passat a sa plassa, a un homo estern li pegá un mal, y el tengueren estormiat més d'una hora y mitja. Un veynat li tragué un balansí, s' altre li duya una presa de brou; al instant hey vá acudí un metje y una monja. Tothom se destexinava per servirló de modo que no poren dir qu' els Inqueros no sien amables; però si jo hi fos estat no haguessen fet tanta cosa, el m'en duya a sa casa de socorros d'Inca, y en sortia d'una vegada.

D' ensá que fan dú morral a-n els cans, perque no mosseguin ni se barayn, pareix qu' han pres els seus papers ses dones.

Dijous passat, dues d'aquellas qui duen capellet, y gasten polvos s' acabusaren de bon de veres, davant sa Posada de Lluch.

Noltros si tenguessim coneguda amb el Sr. Governador, li diriem que, sa penitencia que sofreixen els cans, l' arrambàs a ses dones que van barayadises.

Bolletí de L'HARPA D'INCA

Musica Religiosa

Per la festa del Corpus, cultes que costea el magnífic Ajuntament, nostra massa choral cantà la Missa de Santa Cecília del mestre Cicognani.

Missa Nova

Una fragció dels millors cantaires de L'Harpa d'Inca, dia 16 de Juny, anaren a l'antiga vila de Búger, per a cantar la mateixa partidura litúrgica i el Tedeum d'En Tortell a la primera missa de Mn. Pere Crespí Mora.

Ja que hi som, cal dir que allò va esser una festa grossa del tot, que hi prengué part el poble. El Rector de Costitx, Mn. Joan Gual, que 23 anys enrera també havia cantat missa nova, la derrera que hi havia haguda al poble, feu el sermó de l'acte religiós. Aidaren al nou Celebrant el rectors de Campanet i de Búger.

En la família del Missacantant tot anava en gros, un centenar de convidats es sentaren en taula. A l'hora dels brindis nostres orfeonistes acabaren de fer la festa alegre, cantant, improvissadament, El Rossinyol, L'Emigrant, La Belenguera i *Ad multos annos*, Si, que'l nou prevere visca molts anys i que ho vegen sos pares i familia és lo que desitja el «Bolletí de L'Harpa d'Inca»

Acords

La Junta de Govern, en fetxa de vint de Febrer va prendre l'acord de commemorar la Conquesta de Mallorca pel Rei En Jaume I... amb una festa de caràcter cultural. Ara sabem que'l magnífic Ajuntament nos ha preses les messions i d'això n'estam contents, puix prepara un acte cultural semblant el que teniem projectat. Un acte que serà un número de la festa patronal, a on hi haurà alguns parlaments alternats en cants de nostro Orfeó i peçes musicals de la banda del Retgiment.

Cronica d'Inca

Dia 1.—Abans d'ahir arribaren de la pelegrinació catalana a Lourdes els romeus inquers, dirigits per Mn. Miquel Fuster. Aquets son: donya Margalida Guetglas Prats, donya Catalina Cantalops Prats, don Josep Aguiló Aguiló, don Pere Cortés Fuster, donya Maria Cortés Fuster, donya Refela Font Molinas, donya Margalida Fuster Fuster, donya Maria Estrany Ferrer, donya Sebastiana Bibiloni Pericás, don Antoni Mut Vallespir, don Josep Pujadas Ferrer, donya Catalina Amengual Ribas i donya Antonia Ramis Amengual.

Tots han tornats ben contents i satisfets de les coses que han vistes i oides i en ganes de tornar-hi una altra vegada.

Dia 7.—A Sant Francesc, es celebra la festa del beneventurat Ramón Lull. Hi ha-

gut novena solemne, completes l'anit abans, comunió general pels alumnes del Col·legi del Beat, ofici major que ha celebrat el P. Prior i ha teixit bella galanda d'alabances al Sabi Martir Mallorquí, el Pare Miquel Colom, professor del Col·legi.

Dia 14 — A la Plaça de braus se ha feta una cursa a benefici de la Casa Cuna, torreant-se sis bous que han donat joc i han divertit els aficionats a l'art taurí.

Poc podem dir nosaltres d'aquests espectacles, a on regularment no som convidats ni tampoc hi assistim. Per a nosaltres, totes les curses són bones si no hi hagut desgràcies i si ens diven que han divertit la gent. No es negarà que és de bon sentit i de certa noblesa estar contents de que els altres es divertessen be i honestament.

VACUNACIÓ DE LA DICTERIA

Amb motiu dels cassos de *garrotilló* haguts, es vengut varies vegades a Inca, nostre car amic don Emili Darder, Cap d'Epidemiologia del Institut Provincial d'Higiene, en quí hem conferenciat sobre dita malaltia infecciosa.

En la primera entrevista es mostrava satisfet de la feina que s'havia feta pels resultats positius que esperava. S'havia reconstituït estadísticament el curs seguit per la dicteria i vacunats 500 infants que se havien presentats.

La segona vegada, que'l Dr. Darder nos visità, estava un poc pessimista per no haver se presentats per la segona ingerció més que una trentena d'infans i no sabia a que atribuï el poc interès de les famílies inqueres. Segurament — ens deia — veent que tant aviat ha desaparegut la malaltia han perduda la por, puix no pug creure que s'haja feta companya en contra.

Avui, 12, de joriol, l'amic Darder, ha tornat a visitar aquesta Redacció, — li agraïm la deferència que té en nosaltres — i ens ha dit que la cosa havia variat un poc per

haver-se donada la segona ingerció a 200, però, que encara en falten la mitat, i que convenia fer tots els medis possibles perquè tots tenguessen les tres ingerccions que la ciència prescriu, sense les quals, és lo mateix que no fer res, no se queda ben vacunat. Nos senyalà exemple a seguir; a Lloseta i Selva la vacunació donà el cent per cent, és a dir, que no'm faltà ni un a les tres ingerccions verificades. No perquè el *garrotillo* s'ha aturat tant de presa se pot cantar victòria, perquè aquesta malaltia ve en interminències i quan se pensa esser escàpols a lo millor torna apareixer a un poble.

La vacunació és el millor mitjà preservatiu i per cap escussa se ha de prescindir d'ella.

Personals

NOU MISSER

Amb brillants notes ha terminat la carrera de Misser, en la Universitat de Barcelona don Salvador Castañer Enseñat, fill de l'acaudalat banquer don Francisco, quant sols compte l'edat de 20 anys.

Nostra felicitació més cordial al jove jurista i a sos estimables pares i demás familia.

NOU DOCTOR EGLESIASTIC

Mossèn Antoni Garau, Vicari de l'església del Molinar de Ciutat, mediant els exercicis prescrits, ha prè el doctorat en Sagrada Filosofia i Teologia an el Col·legi de Sant Josep espanyol, de Roma.

L'enhonorabona més cumplida al jove Doctor ja sos pares i al seu onclo, M. I. Sr. Mn. Nadal Garau, Canonge Doctoral.



Solars Venals EN EL MAL PAS

Per informes an aquesta Redacció.



MERCAT D'INCA

Preus que retgeixen en 11 de Joriol

Bessó, a 175 ptes. quintà
 Blat, a 25 ptes. cortera
 Sexa, a 26 ptes. c.
 Ordi del país, a 16 ptes. c.
 Ordi foraster, a 15 ptes. c.
 Civada del país, a 13'50 ptes. c.
 Civada forestera, a 13 ptes. c.
 Favas velles, per a cuinar, a 34 ptes. c.
 Favas ordinaries, velles, a 24 ptes. c.
 Favas per a bestia, a 24 ptes. c.
 Blat de les Indies, a 24 ptes. 100 kilos.
 Assafrà, a 10 ptes unsa.
 Siurons, a 1'15 l'almud.
 Monjetes de confit, a 2'50 almud.
 Monjetes, blanques, a 3 ptes. almud.
 Gallina, a 1'85 tersa
 Ous, a 2'30 la dozena.
 Coní a 0'70 ptes tersa.

Publicacions Rebudes

Aplec de Rondayes Mallorquines d'En Jordi des Recó, per
 —Mn. Antoni M.^a Alcover, Tom X, Palma de Mallorca, 1929. Un volum de 184 planes, 2 pessetes.

Amb nou rondalles més augmenta aquest volum la ja llarga col·lecció, interessant tant pel públic com pels filòlegs, perquè el llenguatge emprat, reproducció exacta de la parla viva mallorquina, és una pedrera rica i pura de materials d'investigació. Els dibuixos a ploma dels germans Moll escauen al caràcter popular de les *rondayes*,

«La Nostra Terra», de Mallorca, ha publicat el número de juny, amb el següent sumari, excel·lentíssim:

«Pedris, Josep Carner. — els materials Folklòrics d'Antoni Noguera a l'Arxiu de l'«Obra del Cançoner Popular de Catalunya», Baltasar Samper. — El molí aban-

donat. Antoni Sagristá Vicens, — Anhels infinits, Antoni Serra Reus. — L'abús pictòric del paisatge, Bartomeu Forteza — Mateu Obrador Bennàsser (continuació). Antoni Pons. — Antecedents de la qüestió minoritaria. Joan Esterich. — Efemérides mallorquines. Ramon de Mallorca, — Els llibres. — Reculls de fora. — Noticiari.»

APUNTES
 DE GEOGRAFIA GENERAL
 Y DE EUROPA

por

D. JUAN GRAU PUJOL

Texto acomodado a los
 programas oficiales

De venta en las librerías escolares.

PRECIÓS ASSOLIT
 de Capces de dibuix
 que fan comprera
 de 4 a 25 pessetes
 A la Llibreria de Ca-Nostra

Imprenta de CA-NOSTRA

Murta, 5 - INCA

Establiment que té acreditat el seu nom per la forma artística i netedat de perfils dels seus treballs tipogràfics.

Confeciona modelacions pel comerç i la Indústria i per tota classe de oficines.

Prontitud y aconomia

Tip. M. Durán.—Inca

Obres Existents en la Llibreria de Ca-Nostra

- Gabriel i Galan.—Obres Completes. Dos volumenes, 10 Ptas.
- Dante Alighieri.—La Divina Comedia, versió de I. Luis G. Manegat, tres volumenes, encuadernados, 7'50
- Juan Milton.—El Paraíso Perdido, traducción literal de Juan Mateos, encuadernado, 4 ptas.
- Jaime Balmes.—El Criterio En rústica, 2'50 Encuadernado, 3'50.
- Miguel Costa i Llobera.—Poesies amb un prólec de Miguel Ferrà, 2'00.
- Miguel Costa i Llobera.—Nova edició de idem, amb major número de composicions. 6'00.
- Federic Mistral.—Nesto, traducció en vers de Guillem Colom, 3'50.
- Miguel Ferrà.—A Mig Camí. Poesies amb un proleg de Josep Lleonart.—4 pesetes
- Mossèn Jacint Verdaguer.—Obres completes.
- Juan Rabel.—Para escribir bien las cartas. Un volum de 280 paginas, 2 pesetas.
- Ignacio Domenech.—Nuevas Conservas y dulces: Entremeses, Legumbres, Guisados, Pescados, Pasteles, Escabeches, Carnes, Adabas y Frutas. Precio: 4 ptas.
- El Electricista en Casa, por G. Ledum, Una peseta.
- L. Balsera.—Radiotelefonía. Los defectos de los aparatos Radio-Receptores y formas de remediarlas. 6 ptas.
- Matias Balseras.—Radiotelefonía. Precio: 8 pesetas.
- José Lorente y Abril—Geografía General y telegráfica, 3'50.
- Emili Darder.—Les Malalties Infeccioses, coneixements de divulgació Una Pta.
- Jorge M.^a Anquera de Jojo.—Cuidados que exige la primera Infancia, 4'00.
- Jordi D'es Recó. (Mn. Antoni M.^a Alcover) Aplech de Rondayes Mallorquines amb dibuixos de Josep Moll Casanovas y Francesc de B. Moll. Tom X, 2 pessetes.
- Miguel Puigserver—Records de nostra terra, 2'50.
- Miguel Puigserver.—El Metje nou, una pesseta.
- Bartomeu Ferrà.—Cosos Nostres. Escrits en prosa i poesies mallorquines, populars, 3'50.
- Bartomeu Ferrà.—Proses i poesies, amb una semblança de l'autor per Joan Pons. 3'50.
- M. I Sr D. Nadal Garau.—Recordatorio Biográfico de la Venerable Sor Clara Andreu, Religiosa Jerónima en el tercer Centenario de su muerte, 24 de Junio 1628-1928. 40 céntimos.
- Dr. E. Le Bec.—Demostración del Milagro, mediante pruebas clinicas. Traducción de F. C. P., Licenciado en Medicina, 3 Ptes.
- P. Manuel Trullás, S. J.—¿Que quieres Ser? Encuadernado, 3'00.
- Ivon L'Escot. — El Llibre de les Dones, 4 ptas.
- La Sagrada Biblia (Apostolado de la Prensa) Un volum d'unes 2400 planes en magnífic papé printing. Tres models de encuadernació: 15, ptes.en tela; 20, en seda i 25 en pell.
- El Sant Evangeli de Nostre Senyor Jesucrist. Concordància dels quatre Evangelis, pel Foment de Pietat Catalana-(Edicio Mallorquina). — En Cartoné, una peseta.

Las mejores poesias liricas de los mejores poetas

A 1'50 pessetas

Existencia de los siguientes autores:
 Juan Alcover = Fray Luis de León.
 Querol. — Ruben Darío. — Dante
 — Novalis — Lamartine — Maragall.
 A. S. March. — Goethe — Chakespeare = Oracio y otros.

Banco de Préstamos y Descuentos

Domicilio Central : Barcelona

Sucursal de Inca : Plaza Mayor

*Banca Bolsa Valores Cupones
Cambios Giros Depositos a plazos
Caja de Ahorros*

Se admetyen anuncios

GRAMOLA

MARCA

VOZ DE SU AMO

Representant en Inca

P A U G U A L

Carrer Mayor, 2 (Estany)

Miguel Pujadas Ferrer

— ABOGADO —

Cruz 2.-Inca.

De 10 a 12 de la mañana

La Comercial de JUAN MARTINEZ FIGUEROLA

Grandes Almacenes en Bateria de Cocina, Loza y
Cristaleria. — Droguería y Fabricación de la legía:

“LA ESPUMA,,

CASA ESPECIAL EN ARTICULOS DE
REGALO a precios sin competencia

PLAZA MERCADO, 26 - INCA (Mallorca)

VE. PD. AD. La Sumadora de Bolsillo Predilecta

Pesa 120 gramos. § Suma 999.999.999. § Convierte en distracción el trabajo de sumar. § Es muy útil para las Alcaldías.

Representante: BARTOLOMÉ SOLIVELLAS

Cuevas, 7 y 12 - Inca (Mallorca)

Precio 15 pesetas § Pidan Catálogos gratis.

ESTABLIMENT DE CA-NOSTRA

Gran assortit de llibres retxats, Dietaris, llibretes, en dorns de tota classe i modelació, obgectes d'escriptori, tintes de les millors marques, papers i sobres de carta, fetxadors, imprentetes i membre'es de goma. — Carrer Murta, 5. - Inca